

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

The Investigation of The Relationship Between Primary School 4th Grade Students' Political Literacy Skills and Social Participation Skills

Büşra Nur GÜNTEKE¹

Soner ALADAĞ²

Atıf:

Günteke, N., B., Aladağ, S. (2023). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(15), 303-324, DOI: 10.57135/jier. 1319419

Öz

İnsanoğlu sosyal bir varlık olarak dünyamızda yaşanan değişim ve gelişimlere ayak uydurmalıdır. Bunun gerçekleştirilebilmesi için de farkındalık sahibi, okuryazar ve aktif katılımcı bireyler olmaları gerekmektedir. Bu noktada etkin bir vatandaşın sahip olması gereken becerilerden biri politik okuryazarlık bir diğeri ise sosyal katılım becerisidir. Bu becerilerin bireylere erken yaşlardan itibaren kazandırılması oldukça önem arz etmektedir. Bu araştırma ile ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık becerileri ile sosyal katılım becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesindeki devlet ve özel ilkokullarda öğrenim gören 1010 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nicel araştırma metodlarından ilişkisiz tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen Politik Okuryazarlık Ölçeği ve Sosyal Katılım Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci gerekli izinlerin alınmasının ardından devlet ve özel ilkokullarda öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerine sınıf öğretmenlerinin izni ve yardımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Toplanan verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve basit doğrusal korelasyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Elde edilen veriler araştırmacı tarafından belirlenen yedi değişkene göre de incelenmiştir. Araştırma sonucunda ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu araştırma konusu ile ilgili farklı değişkenler, çalışma grubu ve yöntem kullanılarak farklı çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Politik okuryazarlık becerisi, sosyal katılım becerisi, sosyal bilgiler dersi

Abstract

As a social being, human beings must keep up with the changes and developments in our world. In order to achieve this, they need to be conscious, literate and active participant individuals. At this point, one of the skills that an active citizen should have is political literacy and the other is social participation skills. It is very important for individuals to acquire these skills from an early age. With this research, the relationship between political literacy skills and social participation skills of 4th grade primary school students was examined. The research was carried out with 1010 students studying in public and private primary schools in Aydın province Efeler district in the 2021-2022 academic year. Relational survey model, one of the quantitative research methods, was used in the research. The Political Literacy Scale and the Social Participation Scale developed by the researchers were used to collect the data. The data collection process of the research was carried out with the permission and assistance of the classroom teachers to the 4th grade students studying in public and private primary schools after the necessary permissions were obtained. Independent sample t-test, one-way analysis of variance and simple linear correlation analysis were used in the analysis of the collected data. As a result of the analysis, it was seen

¹ Sınıf Öğretmeni, Torbalı Doğa Koleji, İzmir-Türkiye, busranurgunteke@gmail.com, orcid.org/0000-0003-1863-651x

² Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın-Türkiye, soneraladag@yahoo.com, orcid.org/0000-0002-8665-785x

that the students' political literacy and social participation skills were at a high level. The data obtained were also analyzed according to seven variables determined by the researcher. As a result of the research, it was found that there is a positive and significant relationship between the political literacy and social participation levels of primary school 4th grade students. It can be suggested that different studies be conducted using different variables, study group and method related to this research topic.

Keywords: Political literacy skills, social participation skills, social studies lessons

GİRİŞ

İnsanoğlunun yaşamındaki en önemli evre eğitim hayatıdır. Bireylerin hem toplumsal yaşama hazırlanmalarında hem de topluma uyum sağlayabilmelerinde aldıkları eğitim büyük önem arz etmektedir (Tarhan, 2019). Eğitimin vazifelerinden biri de bilişsel beceriler kazandırmanın yanı sıra bireylerin yaşadıkları toplum içinde etkin vatandaş olabilmeleri için ihtiyacı olan beceri ve tutumları geliştirmektir. Ülkemizde ya da dünyamızda yaşanan gelişmeler bizleri etkilediğinden çevremizde meydana gelen olayları takip etme, değerlendirme ve yorumlama becerilerimizin gelişmiş olması gerekmektedir (Aslan, 2019). Toplumsal olaylar bireyleri etkilerken aynı zamanda toplumu da etkilemektedir. Bu yüzden birey hem kendisi hem de toplum için etkin bir vatandaş olmak zorundadır. Öğrencilerin eğitim süreci boyunca aldıkları dersler incelendiğinde etkin vatandaşların yetiştirilmesi kapsamında sosyal bilgiler dersinin önemli bir konuma sahip olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler dersine ait yapılan tanımlamalar incelendiğinde en temel hedefin bilinçli, sorumluluk sahibi ve etkin vatandaş yetiştirmek olduğu açıkça görülmektedir. Sosyal bilgiler ders programında yer alan tüm kazanımların, öğrenme alanlarının, konuların, becerilerin ve değerlerin etkin vatandaş yetiştirmeye yönelik olarak oluşturulduğu da görülmektedir. Dersin amaçlarına ulaşabilmesi için bu ders kapsamında öğrencilere kazandırılması gereken bazı beceriler vardır. Bunlardan en önemli ikisi politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerisidir.

Politik okuryazarlık; toplumsal yaşamın işleyiş biçimini anlayabilmek için gündelik yaşantımızın önemli bir parçası olan politik süreçlere ilişkin temel bilgi ve eleştirel düşünme becerisine sahip olmaktır (Selanik Ay ve Yavuz, 2016). Betty (2006) politik bilginin bireylere politik ortamı anlama, tartışmalara katılma, farklı görüşlere tahammül etme becerilerine yönelik bir yol sunduğunu ifade etmektedir (Aktaran, Tarhan, 2015: 651). Vatandaşlık eğitimi olarak da ifade edilen politik okuryazarlık, bilginin siyasette etkili olarak kullanılması olarak da ifade edilebilir (Collins, 1992). Siyasi olaylara ilgi duyma, siyasal bilgiye maruz kalma ve siyasal bilginin anlamı ve sonuçları üzerine düşünme olarak tanımlanan (Krosnic, 1990) politik okuryazarlık becerisi bireye, siyasal sistem içerisinde alınan kararlara etkili katkı sunma yeterliliğini kazandırmaktadır. Politik okuryazarlık sadece politik bilgi sahibi olmak, kurumları ya da işlevlerini bilmek olarak algılanmamalıdır. Aslında politik okuryazarlık olarak tanımladığımız şey bilgi, beceri ve tutumun birleşimidir. Politik yaşamı hem anlamayı hem de uygulamayı gerektirir. Rennick politik eğitimi, 'politikayı çalışma ve siyasi sürece katılım için gerekli olan bilgileri, becerileri ve tutumları elde etme olarak' tanımlar. Politik eğitimin üç öğesinin (bilgi, beceri ve tutum) hepsi de ayrı ayrı önemli olup birlikte geliştirilmesi gerekmektedir. Sadece bilgi, politik eğitimin amaçlarını karşılamaz. Politik eğitim, uygun becerilere ve tutumlara dayanan aktif katılımı gerektirir (Aktaran: Tarhan, 2015, 651). Öğrencilerin politik bilgiye sahip olup sorunların farkında olması politik katılım için önkoşul oluşturur. Çünkü öğrencilerde politik katılım becerisinin geliştirilebilmesi için öncelikle politik ilgi ve farkındalığın oluşması gerekmektedir. Çocuklarda politikaya yönelik ilgi, farkındalık ve katılımın oluşması ilk olarak ailede başlar. Aile bireylerinin ev içerisindeki ve çevrelerindeki olaylara karşı yaklaşımları ve çocuklarına karşı sergiledikleri tutum onların bakış açılarını etkilemektedir. Aileden sonra gelen en önemli etmen ise okuldur. Erken yaşlardan itibaren çocukların demokrasinin işlevleri ile tanıştırılması önemli olduğu için ilkökul döneminde politik eğitim verilmelidir. Gelişim çağındaki ilkökul çocuklarında politik fikirler yeni yeni oluşmaya başladığı için bu süreçte verilecek olan etkin politik okuryazarlık eğitimi ileriye

dönük düşüncelerinin oluşmasına yardımcı olacaktır (Tarhan, 2019). Geleceğin karar vericileri olan çocuklarımız, ülke yönetimini ve karar alma süreçlerini bilmeli, sorumluluk sahibi ve etkin vatandaş olmaları için politik okuryazarlık becerisine sahip olmaları oldukça önemlidir.

Birey değişim yaratan ve çevresindeki değişimlerden etkilenen bir varlıktır. Bu yüzden hem yaşadığı toplumu etkiler hem de yaşadığı toplumdan etkilenir. Toplumsal bir varlık olan insan, ilişkilerinde aktif ve katılımcı olmalıdır (Karatekin, Kuş ve Merey, 2014). Bireyler bağımsız ya da bir grup üyesi olarak başkaları ile uyum içerisinde, gönüllü olarak hizmet faaliyetlerine katılmalıdır (Adler ve Goggin, 2005:238). Eğitimin amaçlarından birisi de demokrasiye katılımıdır. Bu rolün gerçekleştirilmesinde sosyal katılımın önemli olduğu ve eğitimsel beceriler ile sosyal katılım arasında pozitif bir ilişki olduğu bir çok eğitimci tarafından kabul edilmektedir (Vogelgesang, 2009:14). Chapin ve Denhardt (1995)'a göre etkili bir demokratik yapı için vatandaşların sosyal yaşama katılmaları ve daha iyi bir toplum için kendilerini adanmaları gereklidir. Scholzman, Verba ve Brady (1999) tarafından geliştirilen bu görüş sosyal yaşama katılmanın bireylerin kapasitelerinin ve demokratik erdemlerinin geliştirilmesi, toplumun yapılandırılması ve yaşamdaki ilgilerinin eşit şekilde korunmasında önemli olduğunu göstermektedir. Scholzman ve arkadaşları vatandaşlık katılımının bireylere eğitimsel etkiler sağladığını, demokratik uyum, işbirliği, sosyal sorumluluk ve daha iyi bir toplum oluşturma becerileri kazandırdığını ifade etmişlerdir (Scholzman vd. 1999, 427-428). Öğrencilerin ilkököl döneminin başından itibaren toplumsal işleyiş hakkında bilgi sahibi olması, içerisinde buldukları ortamı yakından tanıması, problemleri fark edip bunların çözümüne yönelik yol araması, hem kendilerinin hem de etrafındakilerin iyiliği için çalışan bireyler olmaları gerekmektedir (Altınok, 2012). Sosyal katılım; öğrencilerin eğitim öğretim hayatları süresince farklı alanlarda okul içi ve okul dışı faaliyetlerde bulunmalarını sağlar, öğrencide özgüven ve sorumluluk duygularını geliştirir. Bir öğrenci eğer sosyal katılım becerisini edinebilmişse toplum içerisinde vatandaşlık bilincine sahip bir tutum sergiler (Alabaş, 2018). Sosyal katılım, bireylerin toplumdaki adaletsizliklerin ve toplumsal problemlerin farkına varmalarını sağlar. Aynı zamanda ahlaki gelişimi de desteklediği için gençlere daha iyi bir gelecek hazırlar. Gençlerin geleceğinin şekillenmesinde kritik bir öneme sahip olan sosyal katılım becerisi öğrencilerde politika, sosyal konular ve sivil toplum konularında kalıcı etkiler bırakır. Yani sosyal katılım bireylere faydalı bir kişilik geliştirmeleri ve gelecekte aktif vatandaşlar olmaları konusunda kılavuzluk etmektedir (Levine, 2007:62-76).

Sosyal bilgiler dersinin temel hedefi etkin vatandaş yetiştirmektir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için de öğrencilerde politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin ilkököl çağında kazandırılması çok önemlidir. Güncellenen sosyal bilgiler programıyla yeni bir beceri olarak eklenen politik okuryazarlık becerisine ilişkin sınırlı sayıda kaynak bulunmakta, alan yazında yeterli çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu yüzden erken yaşta politik okuryazarlık eğitimine dikkat çekilmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile öğrencilere kazandırılması gereken önemli becerilerden bir diğeri olan sosyal katılım becerisinin kazandırılıp kazandırılmadığının, ne düzeyde kazandırıldığının tespit edilebilmesi ve kazandırılmıyorsa buna yönelik önlemlerin alınması konularına da değinilmiştir. Yapılan çalışma, çağımızın etkin bir vatandaşının sahip olması gereken bu iki becerinin erken yaşlardan itibaren kazandırılması, 4. sınıf öğrencilerindeki düzeyinin tespit edilmesi, bu becerilerini etkileyen değişkenlerin saptanması ve birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinin olduğuna dikkat çekilmesi açısından önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerini ve sosyal katılım düzeylerini belirleyerek; bu iki düzey arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda problem cümlesi "İlkokul 4. sınıf öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeyleri ile sosyal katılım beceri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" şeklinde belirlenmiştir. Öğrencilerin politik okuryazarlık ölçeğinden ve sosyal katılım ölçeğinden aldıkları sonuçlar üzerinde; okudukları okul türü, cinsiyet, anne-baba eğitim durumu, anne-

baba mesleği ve okuldaki herhangi bir kulübe üye olmalarına ilişkin değişkenlerin etkisi de ortaya koyulmuştur. Ayrıca öğrencilerin politik okuryazarlığı oluşturan alt boyutlara (politik ilgi, politik farkındalık, politik katılım) ve sosyal katılımı oluşturan alt boyutlara (toplumsal amaçlı, etkin vatandaşlık kazandırma amaçlı) göre düzeylerini belirlenmiş ve bu boyutlardan alınan sonuçlar üzerinde yukarıda ifade edilen değişkenlerin etkisi gösterilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmada; var olan bir durum betimlendiği, belirlenen konu kendi koşullarında tanımlanmaya ve çalışma grubundan elde edilen sonuçlar genellenmeye çalışıldığından tarama modeli uygun bulunmuştur. En az iki değişken arasındaki ilişkinin müdahale edilmeden incelendiği araştırmalara ilişkisel araştırma denir (Büyüköztürk vd., 2016). İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemenin amaçlandığı araştırmada nicel araştırma metodlarından ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Yapılan araştırmada evren 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesinde bulunan devlet ve özel ilkokullarda öğrenim gören ilkokul 4. sınıf öğrencileri; örneklem, Efeler ilçesindeki ilkokullardan rastgele seçilen 4 devlet ve 3 özel ilkokulunun 4. Sınıf öğrencileridir.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete ve Okul Türüne Göre Dağılımları

Değişkenler	Kız	Erkek	Toplam
Özel Okul	108	110	218
Devlet Okulu	400	392	792
Toplam	508	502	1010

Tablo 1 incelendiğinde, 1010 öğrenciden veri toplandığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında, öğrencilerin %50.2'sinin (N=508) kız, %49.8'inin ise (N=502) erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okul türüne göre dağılımlarına bakıldığında ise %78.4'ünün (N=792) devlet, %21.6'sının özel ilkokula gittiği görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verileri toplamak amacıyla ilkokul 4. sınıf öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerini ölçmek için araştırmacı tarafından geliştirilen "Politik Okuryazarlık Ölçeği" (Ek B) ve "Sosyal Katılım Ölçeği" (Ek C) kullanılmıştır.

Araştırmada öğrencilere uygulanacak olan ölçeklerin geliştirilmesinde ölçeklere yönelik madde havuzu konuya ilişkin yurtiçi ve yurtdışı literatürün taranmasının ardından araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Hazırlanan madde havuzundaki soruların, ölçeklerin amacına uygunluğunun kontrol edilmesi için dil uzmanı, ölçme uzmanı ve alan uzmanlarıyla görüşülmüştür. Görüşmeler sonrasında gerekli düzenlemeler yapılarak ön uygulama formu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan politik okuryazarlık ölçeği 38 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Sosyal katılım ölçeği 39 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

Tablo 2. AFA Öncesi Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	80	51.94
Erkek	74	48.06
Toplam	154	100

Pandemi sürecinden dolayı uzaktan eğitim yapıldığı için açılımlayıcı faktör analizi öncesinde uygulama aşamasında "online uygulama" tercih edilmiştir. Bu uygulamaya 154 öğrenci katılım

sağlamıştır. Katılımcılardan 80 kişi kız, 74 kişi erkektir. Çalışmaya katılan kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazladır.

Tablo 3. Politik Okuryazarlık Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Değerleri

KMO Katsayısı		.78
	X ²	987.245
Barlett Testi	Sd	105
	p	.000

Tablo 3. incelendiğinde KMO katsayısı 0.78 (0.7 ve üzeri iyi), Barlett p değeri 0.000 (0.05'ten küçük) olduğu görülmektedir. Bu değerlere bakıldığında ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Sosyal Katılım Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Değerleri

KMO Katsayısı		.879
	X ²	1424.342
Barlett Testi	Sd	153
	p	.000

Tablo 4. incelendiğinde KMO katsayısı 0.87 (0.7 ve üzeri iyi), Barlett p değeri 0.000 (0.05'ten küçük)dir. Bu değerlere bakıldığında ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 5. DFA Öncesi Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	97	48.5
Erkek	103	51.5
Toplam	200	100

Doğrulayıcı faktör analizi öncesinde ise yüz yüze eğitiminin başlaması sebebiyle “yüz yüze uygulama” yapılmıştır. Bu uygulamaya 200 öğrenci katılım sağlamıştır. Katılımcılardan 97 kişi kız, 103 kişi erkektir. Çalışmaya katılan erkek öğrenci sayısı kız öğrenci sayısından fazladır.

Tablo 6. Politik Okuryazarlık Ölçeği DFA Sonuçları

X ²	165.95
Sd	86
X ² /Sd	1.92
RMSEA	0.068
RMR	0.076
GFI	0.90
AGFI	0.86

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda x²/Sd 1.92 olarak bulunmuştur. Bu değer bize kabul edilebilir bir uyum olduğunu ifade etmektedir. Modelin RMSEA değeri 0.068, RMR değeri 0.076 ve AGFI 0.86 değerleri kabul edilebilir sınırdadır. GFI 0.90 mükemmel uyum sınırındadır. Açımlayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri sonucunda politik okuryazarlık ölçeği 3 faktör ve 15 maddeden oluşmuştur.

Tablo 7. Sosyal Katılım Ölçeği DFA Sonuçları

X²	253.77
Sd	116
X²/Sd	2.18
RMSEA	0.077
RMR	0.066
GFI	0.87

Doğrulayıcı faktör analizi neticesinde x^2/df 2.18 olarak bulunmuştur. Bu değer kabul edilebilir uyumun varlığını ifade etmektedir. Modelin RMSEA değeri 0.077, RMR değeri 0.066 ve GFI değeri 0.87 kabul edilebilir sınırdadır. Açımlayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri sonrasında sosyal katılım ölçeği 2 faktör ve 17 maddeden oluşturulmuştur.

Tablo 8. Politik Okuryazarlık Ölçeği Güvenirlik Değerleri

	Cronbach Alpha	Standardize Edilmiş Cronbach Alpha	Madde Sayısı
Politik İlgi	0.660	0.661	4
Politik Katılım	0.654	0.645	6
Politik Farkındalık	0.710	0.708	5
Genel Boyut	0.781	0.778	15

Tablo 8. incelendiğinde, ölçeğin alt boyutlarına ve genel boyuta ait Cronbach alpha değerleri 0.60 ve 0.90 aralığında olduğu için oldukça güvenilir yorumu yapılabilir.

Tablo 9. Sosyal Katılım Ölçeği Güvenirlik Değerleri

	Cronbach Alpha	Standardize Edilmiş Cronbach Alpha	Madde Sayısı
Etkin Vatandaşlık	0.714	0.716	8
Kazandırma Amaçlı			
Toplumsal Amaçlı	0.828	0.829	9
Genel Boyut	0.866	0.864	17

Tablo 9. incelendiğinde, ölçeğin alt boyutlarına ve genel boyuta ait Cronbach alpha değerleri 0.60 ve 0.90 aralığında olduğundan oldukça güvenilir yorumu yapılabilir.

Politik okuryazarlık ölçeği 3'lü likert tipi, 15 madde ve 3 alt boyut olarak oluşturulmuştur. Ölçeğin alt boyutları "politik ilgi, politik katılım ve politik farkındalık" tır. Ölçekten elde edilebilecek en yüksek puan 45, en düşük puan 15'tir. Ölçeğe göre elde edilen puan arttıkça öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeyleri artmaktadır. (Gunteke ve Aladag, 2023). Sosyal katılım ölçeği 3'lü likert tipi, 17 madde ve 2 alt boyut olarak oluşturulmuştur. Alt boyutlar "etkin vatandaşlık kazandırma amaçlı ve toplumsal amaçlı" dir. Ölçekten en yüksek 51, en düşük 17 puan elde edilebilir. Puanlar arttıkça öğrencilerin sosyal katılım beceri düzeyleri artmaktadır. Her iki ölçekte de ters madde kullanılmamıştır. Yapılan güvenilirlik çalışması sonrasında politik okuryazarlık ölçeğinin ve sosyal katılım ölçeğinin alt boyutlarına ve genel boyuta ait Cronbach alpha değerleri 0.60 ve 0.90 aralığında olduğu için oldukça güvenilir yorumu yapılabilir.

Ölçeklerden elde edilen puanlar 0 ile ölçekten alınabilecek en yüksek puan arasında eşit aralıklara bölünerek sayısallaştırılmıştır. Buna göre beceri düzeyleri düşük, orta ve yüksek olarak adlandırılmıştır.

İşlem

Yapılan çalışmaya yönelik Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Araştırmaları Etik Kurulundan alınan 22.06.2022 tarih ve 2022/11 sayılı VI nolu karar (Ek A) sonrasında süreç başlamıştır. Araştırmaya yönelik veri toplama süreci Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin yazısının alınmasının ardından açılımlayıcı faktör analizi öncesinde pandemi sürecinden dolayı online olarak uygulanmıştır. Ölçek geliştirilme aşamasında doğrulayıcı faktör analizi öncesi ölçekler farklı bir gruba yüz yüze olarak uygulanmıştır. Esas uygulama belirlenen devlet ve özel ilkokullarda yeniden izin yazısının alınmasının ardından yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan ölçekler sınıf öğretmenlerinin kontrolünde öğrencilere ders saatleri içinde uygulanmıştır. Uygulama öncesi gerekli açıklamalar yapılmış ve ölçeklerin cevaplanması için öğrencilere 40 dakika süre verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya ilişkin veri analizi sürecinde öncelikle normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığını belirlemek amacıyla normallik testleri yapılmıştır. Elde edilen verilere göre normallik varsayımının karşılandığı görülmüştür. Çalışma grubunda 30'un üzerinde öğrenci yer aldığı için Kolmogrov-Smirnov testi kullanılmıştır. Test sonucu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 10. Ölçeklerden Alınan Toplam Puanlara İlişkin Kolmogrov-Smirnov Test Sonuçları

Kolmogorov-Smirnov			
	İstatistik	Sd	p
Politik Okuryazarlık Ölçeği	.052	1010	0.171
Sosyal Katılım Ölçeği	.048	1010	0.106

Tablo 10. incelendiğinde, çalışma grubundaki ilkokul 4. Sınıf öğrencilerin politik okuryazarlık ölçeği ve sosyal katılım ölçeğinden aldıkları toplam puanlar dizisinin normallik varsayımını karşıladığı görülmektedir ($p>0.05$). Verilerin istatistiksel analizi sırasında SPSS paket programından yararlanılmıştır. Öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeylerini belirlemek amacıyla betimsel istatistik analizinden yararlanılmıştır. Politik okuryazarlık ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 45'tir. Buna göre aralıklar: 0-15 = düşük, 16-30 = orta ve 31-45 = yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Sosyal katılım ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 51'dir. Buna göre aralıklar: 0-17 = düşük, 18-34 = orta ve 35-51 = yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeylerinin okudukları okul türü, cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba meslekleri ve okuldaki herhangi bir kulübe üye olmaları değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin bu iki beceri seviyeleri arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla da basit doğrusal korelasyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen verilerin analiz edilmesi ile tespit edilen bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre düzenlenerek yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeyleri nedir?" şeklindedir. Geliştirilen ölçeğe göre aralıklar: 0-15 = düşük, 16-30 = orta ve 31-45 = yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Öğrencilerin Politik Okuryazarlık Beceri Düzeyleri

Boyutlar	N	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	Ss	Alınabilecek En Yüksek Puan
Politik İlgi	1010	4	12	7.34	1.87	12
Politik Katılım	1010	7	18	14.91	2.24	18
Politik Farkındalık	1010	5	15	10.62	2.54	15
Toplam	1010	17	45	32.88	5.03	45

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin politik okuryazarlık becerilerinin yüksek seviyede olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğrencilerin politik okuryazarlık puanları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Her bir değişkene ilişkin elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 12. Politik Okuryazarlık Ölçeği Okul Türü Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Politik ilgi	Devlet Okulu	792	7.26	1.84	1008	-2.842	0.005
	Özel Okul	218	7.66	1.94			
Politik Katılım	Devlet Okulu	792	14.80	2.25	1008	-2.781	0.006
	Özel Okul	218	15.28	2.14			
Politik Farkındalık	Devlet Okulu	792	10.43	2.57	1008	-4.507	0.000
	Özel Okul	218	11.30	2.33			
Toplam	Devlet Okulu	792	32.50	5.04	1008	-4.594	0.000
	Özel Okul	218	34.25	4.76			

Tablo 12 incelendiğinde, devlet okuluna gidenlerin test puan ortalamaları (32.50) ile özel okula gidenlerin test puan ortalamaları (34.25) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p=0.000$, $p<0.05$). Bu durumda özel okula giden öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeylerinin devlet okuluna gidenlerden anlamlı derecede yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 13. Politik Okuryazarlık Ölçeği Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Politik ilgi	Kız	508	7.26	1.80	1008	-1.432	0.152
	Erkek	502	7.43	1.93			
Politik Katılım	Kız	508	15.16	2.12	1008	3.667	0.000
	Erkek	502	14.65	2.32			
Politik Farkındalık	Kız	508	10.80	2.48	1008	2.292	0.022
	Erkek	502	10.44	2.60			
Toplam	Kız	508	33.23	4.88	1008	2.254	0.024
	Erkek	502	32.52	5.15			

Tablo 13 incelendiğinde, kızların test puan ortalamaları (33.23) ile erkeklerin test puan ortalamaları (32.52) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p=0.024$, $p<0.05$). Bu durumda kız öğrencilerin politik okuryazarlık beceri seviyelerinin erkek öğrencilerden anlamlı derecede yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 14. Politik Okuryazarlık Ölçeğinden Alınan Puanların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Politik İlgi	Gruplararası	32.594	3	8.149	2.342	0.053	Lise-Okuryazar değil
	Gruplarıçi	3496.425	1005	3.479			
	Toplam	3529.019	1009				
Politik Katılım	Gruplararası	135.067	4	33.767	6.883	0.000	Lisans veya üstü-Okuryazar değil
	Gruplarıçi	4930.091	1005	4.906			
	Toplam	5065.157	1009				
Politik Farkındalık	Gruplararası	204.031	4	51.008	8.069	0.000	Lisans veya üstü-ortaokul
	Gruplarıçi	6352.750	1005	6.321			
	Toplam	6556.781	1009				
Toplam	Gruplararası	892.051	4	223.013	9.093	0.000	Lisans veya üstü-ortaokul
	Gruplarıçi	24649.396	1005	24.527			
	Toplam	25541.447	1009				

Lisans veya üstü-lise

Tablo 14 incelendiğinde, F değerinin anlamlılık test sonucuna göre, p değeri (0.000) 0.05'ten küçük olduğu için, yokluk hipotezi reddedilir. Yani, ortalamaları kıyaslanan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık vardır ($F=9.093$, $p=0.000$, $p<0.05$). Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farklılığın okuryazar değil-lise, okuryazar değil-lisans veya üstü, ortaokul-lisans veya üstü ve lise-lisans veya üstü olan puanlar arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($n^2=0.03$) bu farkın orta seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 15. Politik Okuryazarlık Ölçeğinden Alınan Puanların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Politik İlgi	Gruplararası	9.877	4	2.469	0.705	0.588	Lisans veya üstü-Okuryazar değil
	Gruplarıçi	3519.141	1005	3.502			
	Toplam	3529.019	1009				
Politik Katılım	Gruplararası	145.489	4	36.372	7.430	0.000	Lisans veya üstü-Ortaokul
	Gruplarıçi	4919.669	1005	4.895			
	Toplam	6065.157	1009				
Politik Farkındalık	Gruplararası	215.015	4	53.754	8.519	0.000	Lisans veya üstü-Lise
	Gruplarıçi	6341.766	1005	6.310			
	Toplam	6556.781	1009				
Toplam	Gruplararası	797.069	4	199.267	8.093	0.000	Lisans veya üstü-Lise
	Gruplarıçi	24744.378	1005	24.621			
	Toplam	25541.447	1009				

Tablo 15 incelendiğinde, F değerinin anlamlılık test sonucuna göre, p değeri (0.000) 0.05'ten küçük olduğundan, yokluk hipotezi reddedilir. Ortalamaları kıyaslanan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık vardır ($F=8.093$, $p=0.000$, $p<0.05$). Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın lisans veya üstü- okuryazar değil, lisans veya üstü- ortaokul ve lisans veya üstü- lise olan puanlar arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($n^2=0.03$) bu farkın orta seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 16. Politik Okuryazarlık Ölçeğinden Alınan Puanların Anne Mesleği Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Politik İlgi	Gruplararası	7.935	4	1.984	0.566	0.687	Memur-Çalışmıyor
	Gruplariçi	3521.084	1005	3.504			
	Toplam	3529.019	1009				
Politik Katılım	Gruplararası	34.081	4	8.520	1.702	0.147	
	Gruplariçi	5031.077	1005	5.006			
	Toplam	5065.157	1009				
Politik Farkındalık	Gruplararası	75.889	4	18.972	2.942	0.020	
	Gruplariçi	6480.892	1005	6.449			
	Toplam	6556.781	1009				
Toplam	Gruplararası	255.551	4	63.888	2.539	0.039	
	Gruplariçi	25285.895	1005	25.160			
	Toplam	25541.447	1009				

Tablo 16 incelendiğinde, F değerinin anlamlılık test sonuçlarına göre, p değeri (0.039) 0.05'ten küçük olduğundan, yokluk hipotezi reddedilir. Ortalamaları kıyaslanan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık vardır (F=2.539, p=0.039, p<0.05). Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farklılığın memur-çalışmıyor puanları arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü (n2=0.01) bu farkın küçük seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 17. Politik Okuryazarlık Ölçeğinden Alınan Puanların Baba Mesleği Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark	
Politik İlgi	Gruplararası	20.107	4	5.027	1.440	0.219	Memur-İşçi	
	Gruplariçi	3508.912	1005	3.491				
	Toplam	3529.019	1009					
Politik Katılım	Gruplararası	64.069	4	16.017	3.219	0.012		
	Gruplariçi	5001.089	1005	4.976				
	Toplam	5065.157	1009					
Politik Farkındalık	Gruplararası	65.078	4	16.270	2.519	0.040		Memur-Diğer
	Gruplariçi	6491.703	1005	6.459				
	Toplam	6556.781	1009					
Toplam	Gruplararası	175.508	4	43.877	1.738	0.139		
	Gruplariçi	25365.939	1005	25.240				
	Toplam	25541.447	1009					

Tablo 17 incelendiğinde, politik okuryazarlık ölçeğinden alınan toplam puanın arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (F=1.738, p=0.139, p>0.05). Bu durumda baba mesleğinin politik okuryazarlık becerisi üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Yalnızca politik katılım ve politik farkındalık alt boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür (F=3.219, p=0.012, p<0.05). Test sonucu yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın memur-işçi ve memur-diğer arasında olduğu görülmüştür.

Tablo 18. Politik Okuryazarlık Ölçeği Kulüp Üyeliği Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Politik ilgi	Evet	552	7.37	1.93	1008	0.546	0.585
	Hayır	458	7.31	1.79			
Politik Katılım	Evet	552	15.20	2.18	1008	4.605	0.000
	Hayır	458	14.55	2.25			
Politik Farkındalık	Evet	552	10.85	2.53	1008	3.141	0.002
	Hayır	458	10.34	2.54			
Toplam	Evet	552	33.43	5.06	1008	3.844	0.000
	Hayır	458	32.22	4.91			

Tablo 18 incelendiğinde, üye olanların test puan ortalamaları (33.43) ile üye olmayanların test puan ortalamaları (32.22) arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p=0.000$, $p<0.05$). Bu durumda kulüp üyesi olan öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeylerinin kulüp üyesi olmayan öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksek olduğu söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Öğrencilerin sosyal katılım beceri düzeyleri nedir?" şeklindedir. Geliştirilen ölçeğe göre aralıklar: 0-17 = düşük, 18-34 = orta ve 35-51 = yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar Tablo 19'da sunulmuştur.

Tablo 19. Öğrencilerin Sosyal Katılım Beceri Düzeyleri

Boyutlar	N	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	Ss	Alınabilecek En Yüksek Puan
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	1010	11	24	19.77	2.83	24
Toplumsal Amaçlı	1010	9	27	20.15	4.07	27
Toplam	1010	22	51	39.93	6.33	51

Tablo 19 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt probleminde öğrencilerin politik okuryazarlık puanları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Her bir değişkene ilişkin elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 20. Sosyal Katılım Ölçeği Okul Türü Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Devlet Okulu	792	19.60	2.90	1008	-3.812	0.000
	Özel Okul	218	20.42	2.47			
Toplumsal Amaçlı	Devlet Okulu	792	20.20	4.16	1008	0.666	0.506
	Özel Okul	218	19.99	3.76			
Toplam	Devlet Okulu	792	39.80	6.51	1008	-1.266	0.206
	Özel Okul	218	40.41	5.59			

Tablo 20 incelendiğinde, yalnızca etkin vatandaşlık kazandırma amaçlı alt boyutta devlet okuluna gidenlerin test puan ortalamaları (19.60) ile özel okula gidenlerin test puan ortalamaları (20.42) arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p=0.000$, $p<0.05$). Bu durumda özel okula giden öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeylerinin etkin vatandaşlık kazandırma amaçlı alt boyutta devlet okuluna gidenlerden anlamlı derecede yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 21. Sosyal Katılım Ölçeği Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Kız	508	20.01	2.73	1008	2.709	0.007
	Erkek	502	19.53	2.91			
Toplumsal Amaçlı	Kız	508	20.56	3.95	1008	3.169	0.002
	Erkek	502	19.75	4.16			
Toplam	Kız	508	40.57	6.19	1008	3.257	0.001
	Erkek	502	39.28	6.41			

Tablo 21 incelendiğinde, kızların test puan ortalamaları (40.57) ile erkeklerin test puan ortalamaları (39.28) arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p=0.001$, $p<0.05$). Bu durumda kız öğrencilerin sosyal katılım beceri düzeylerinin erkek öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 22. Sosyal Katılım Ölçeğinden Alınan Puanların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Gruplararası	301.562	4	75.391	9.703	0.000	Lisans veya üstü-Okuryazar değil
	Gruplarıçi	7808.759	1005	7.770			
	Toplam	8110.321	1009				
Toplumsal Amaçlı	Gruplararası	127.282	4	31.821	1.919	0.105	Lisans veya üstü-Ortaokul
	Gruplarıçi	16663.371	1005	16.580			
	Toplam	16790.653	1009				
Toplam	Gruplararası	743.754	4	185.939	4.704	0.001	Lisans veya üstü-Ortaokul
	Gruplarıçi	39728.191	1005	39.531			
	Toplam	40471.945	1009				

Tablo 22 incelendiğinde, ortalamaları kıyaslanan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($F=4.704$, $p=0.001$, $p<0.05$). Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın lisans veya üstü-okuryazar değil ve lisans veya üstü-ortaokul olan puanlar arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($n^2=0.01$) bu farkın küçük seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 23. Sosyal Katılım Ölçeğinden Alınan Puanların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Gruplararası	330.954	4	82.739	10.689	0.000	Lisans veya üstü-Okuryazar değil
	Gruplarıçi	7779.366	1005	7.741			
	Toplam	8110.321	1009				
Toplumsal Amaçlı	Gruplararası	122.032	4	30.508	1.839	0.119	Lisans veya üstü-Lise
	Gruplarıçi	16668.621	1005	16.586			
	Toplam	16790.653	1009				
Toplam	Gruplararası	822.657	4	205.664	5.213	0.000	Lisans veya üstü-Lise
	Gruplarıçi	39649.288	1005	39.452			
	Toplam	40471.945	1009				

Tablo 23 incelendiğinde, ortalamaları kıyaslanan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık gözlenmiştir (F=5.213, p=0.000, p<0.05). Test sonucu yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın lisans veya üstü-okuryazar değil ve lisans veya üstü-lise olan puanlar arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü (n2=0.02) bu farkın küçük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 24. Sosyal Katılım Ölçeğinden Alınan Puanların Anne Mesleği Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Gruplararası	84.024	4	21.006	2.630	0.033	Memur-Çalışmıyor
	Gruplarıçi	8026.296	1005	7.986			
	Toplam	8110.321	1009				
Toplumsal Amaçlı	Gruplararası	180.056	4	45.014	2.724	0.028	Memur-Çalışmıyor
	Gruplarıçi	16610.597	1005	16.528			
	Toplam	16790.653	1009				
Toplam	Gruplararası	430.782	4	107.695	2.703	0.029	Memur-Çalışmıyor
	Gruplarıçi	40041.163	1005	39.842			
	Toplam	40471.945	1009				

Tablo 24 incelendiğinde, ortalamaları karşılaştırılan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık gözlenmiştir (F=2.703, p=0.029, p<0.05). Test sonucu yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın memur ve çalışmıyor puanları arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü (n2=0.01) bu farkın küçük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 25. Sosyal Katılım Ölçeğinden Alınan Puanların Baba Mesleği Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Etkin Vatandaşlık Kazandırma Amaçlı	Gruplararası	92.456	4	23.114	2.897	0.021	Memur-Diğer
	Gruplarıçi	8017.864	1005	7.978			
	Toplam	8110.321	1009				
Toplumsal Amaçlı	Gruplararası	168.288	4	42.072	2.544	0.038	Memur-Diğer
	Gruplarıçi	16622.366	1005	16.540			
	Toplam	16790.653	1009				
Toplam	Gruplararası	461.706	4	115.426	2.899	0.021	Memur-Diğer
	Gruplarıçi	40010.239	1005	39.811			
	Toplam	40471.945	1009				

Tablo 25 incelendiğinde, ortalamaları karşılaştırılan 5 gruptan en az ikisinin ortalamaları arasında anlamlı farklılık gözlenmiştir ($F=2.899$, $p=0.021$, $p<0.05$). Test sonucu yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonrasında, anlamlı farklılığın memur ve diğer puanları arasında olduğu görülmüştür. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($n^2=0.01$) bu farkın küçük seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 26. Sosyal katılım Ölçeği Kulüp Üyeliği Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Gruplar	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	P
Etkin Kazandırma Amaçlı	Vatandaşlık Evet	552	20.11	2.80	1008	4.213	0.000
	Hayır	458	19.36	2.82			
Toplumsal Amaçlı	Evet	552	20.33	4.02	1008	1.481	0.139
	Hayır	458	19.94	4.13			
Toplam	Evet	552	40.44	6.26	1008	2.834	0.005
	Hayır	458	39.31	6.37			

Tablo 26 incelendiğinde, üye olanların test puan ortalamaları (40.44) ile üye olmayanların test puan ortalamaları (39.31) arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p=0.005$, $p<0.05$). Bu durumda kulüp üyesi olan öğrencilerin sosyal katılım beceri düzeylerinin kulüp üyesi olmayan öğrencilerden anlamlı derecede daha yüksek olduğu söylenebilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğrencilerin politik okuryazarlık puanları ile sosyal katılım puanları arasındaki ilişki nedir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 27. Öğrencilerin Politik Okuryazarlık Düzeyleri ile Sosyal Katılımcılık Düzeyleri Arasındaki İlişki

	N	\bar{X}	Ss	r	p
Politik Okuryazarlık	1010	32.88	5.03	0.722	0.000
Sosyal Katılım	1010	39.93	6.03		

Tablo 27 incelendiğinde, öğrencilerin politik okuryazarlık düzeyleri ile sosyal katılım düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığının tespit edilmesi amacıyla yapılan basit doğrusal korelasyon bize politik okuryazarlık seviyesi ve sosyal katılım seviyesi arasında, pozitif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişkinin varlığını göstermektedir ($r=0.722$, $p=0.00$, $p<0.01$). Determinasyon katsayısına ($0.722*0.722=0.52$) göre politik okuryazarlık puanlarındaki değişim sosyal katılım puanlarındaki değişimin %52 sini açıklayabilmektedir.

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada Aydın ili Efeler ilçesindeki devlet ve özel okullarda öğrenim görmekte olan 508 kız ve 502 erkek öğrenciden oluşan 1010 katılımcıdan elde edilen verilere göre öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeyleri okul türü, cinsiyet, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne mesleği, baba mesleği ve okul kulübü üyeliği değişkenleri bakımından incelenmiş ve aralarındaki ilişkiye bakılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, ilkokul 4. sınıf öğrencilerin politik okuryazarlık beceri düzeylerinin ve sosyal katılım beceri düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. İlkokul 4. sınıf seviyesinde öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeylerini ölçecek benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerini edinmeleri noktasında olumlu sonuçlandığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin okudukları okul türü ile politik okuryazarlık becerileri arasında tüm alt boyutlar ve toplam puana göre özel okulda okuyanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin okudukları okul türü ile sosyal katılım becerileri arasında etkin vatandaşlık kazandırma alt boyutunda özel okulda okuyanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. İlkokul 4. Sınıf seviyesinde öğrencilerin politik okuryazarlık ve sosyal katılım beceri düzeylerini okul türü değişkenine göre inceleyen benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Elde edilen bulguya göre öğrencilerin sosyoekonomik durumlarının politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin gelişimi açısından fark ortaya koyduğunu ifade etmek mümkündür.

Araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin cinsiyetleri ile politik okuryazarlık becerileri arasında politik katılım, politik farkındalık alt boyutlarına ve toplam puana göre kızlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin cinsiyetleri ile sosyal katılım becerileri arasında alt boyutlar ve toplam puana göre kızlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Faiz (2016), Tarhan (2019) ve Kaya (2013) yaptıkları çalışmada katılımcıları cinsiyet değişkenine göre incelediklerinde anlamlı bir farklılık elde edememişlerdir. Yapılan çalışma ile benzer olarak Aslan (2019) ortaokul 7. Sınıf öğrencileriyle yaptığı çalışmada ve Çınar (2019) coğrafya lisans öğrencileriyle yaptığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine anlamlı fark elde etmiştir.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin anne eğitim durumları ile politik okuryazarlık becerileri ve sosyal katılım becerileri arasında eğitim düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Tarhan (2019) ve Aslan (2019) ortaokul öğrencileriyle yaptıkları çalışmada benzer şekilde anne eğitim durumu değişkenine göre eğitim seviyesi daha yüksek olanlar lehine anlamlı fark elde etmiştir. Çınar (2019) ise çalışmasında anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık elde edememiştir. Elde edilen bulguya göre, annelerin eğitim seviyelerinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin gelişmesine etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin baba eğitim durumları ile politik okuryazarlık becerileri ve sosyal katılım becerileri arasında eğitim düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Tarhan (2019) ve Aslan (2019) ortaokul öğrencileriyle yaptıkları çalışmada benzer şekilde baba eğitim durumu değişkenine göre eğitim seviyesi daha yüksek olanlar lehine anlamlı fark elde etmiştir. Çınar (2019) ise çalışmasında baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı fark elde edememiştir. Elde edilen bulguya göre, babalarının eğitim seviyelerinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin gelişmesine etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin anne mesleği ile politik okuryazarlık becerileri ve sosyal katılım becerileri arasında memur olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Tarhan (2019) yaptığı çalışmada anne mesleği değişkenine göre, çalışmamıza benzer olacak şekilde dr., av., mimar gibi beyaz yakalılar lehine anlamlı fark elde etmiştir. Elde edilen bulguya göre, annelerin meslek sahibi olmalarının politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin gelişmesine etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin baba mesleği ile politik okuryazarlık becerileri ve sosyal katılım becerileri arasında memur olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Tarhan (2019) yaptığı çalışmada baba mesleği değişkenine göre, çalışmamıza benzer olacak şekilde dr., av., mimar gibi beyaz yakalılar lehine anlamlı fark elde etmiştir. Elde edilen bulguya göre, babaların meslek sahibi olmalarının politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerinin gelişmesine etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin kulübe üye olmaları ile politik okuryazarlık becerileri arasında politik katılım, politik farkındalık ve toplam puana göre üye olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin kulübe üye olmaları ile sosyal katılım becerileri arasında etkin vatandaşlık alt boyutu ve toplam puana

göre üye olanlar lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Faiz (2016) ve Çınar (2019) öğretmen adayları ve üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmalarda sosyal örgüt üyeliği değişkenine göre anlamlı fark elde edememişlerdir. Elde edilen bulguya göre, sosyal kulüp üyeliğinin politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerini olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Sonuç olarak ilkokul 4. Sınıf öğrencilerin politik okuryazarlık ile sosyal katılım düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç bize toplam varyansın yaklaşık %52'sini açıklamaktadır.

Yavaş (2021), ortaokul öğrencilerinin politik okuryazarlık kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını ve var olan kavram yanlışlarını tespit etmeyi amaçladığı çalışmasının sonucunda bilimsel olmayan ya da yüzeysel olan bilgilerinin çoğunlukta olduğu ayrıca Cumhuriyet ve kamuoyu kavramlarına yönelik kavram yanlışlarının olduğunu tespit etmiştir. Memişoğlu (2016), sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal katılıma ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla veri toplamıştır. Araştırmada öğretmenler sosyal bilgiler programının bilgi düzeyinde yeterli fakat etkinlik düzeyinde yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Sosyal katılımın gerçekleştirilmesi noktasında ile konu yoğunluğu, zaman yetersizliği, ekonomik nedenler, resmi prosedürler, aile, yaş ve cinsiyet gibi sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Kara ve Tangülü (2017), sosyal bilgiler programında yer alan hukuk okuryazarlığı ve politik okuryazarlık hakkında bir durum çalışması yapmıştır. Doküman incelenmesi yoluyla topladığı verilere ilişkin tablolar oluşturmuştur. Alabaş (2018), sosyal bilgiler programlarında sosyal katılımın yerini incelediği bir doküman incelemesi yapmıştır. Araştırma sonucunda sosyal katılım becerisinin ilk defa 2005 programında yer aldığı, önceki programlarda ise sosyal katılım becerisi olarak nitelendirilebilecek ifadeler yer verildiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle:

Araştırmada seçilen değişkenler dışında politik okuryazarlık ve sosyal katılım becerilerini etkileyen başka değişkenlerin olup olmadığını tespit etmek amacıyla farklı tarama çalışmaları yapılabilir.

Araştırmadaki çalışma grubunu Aydın ili oluşturmaktadır. Daha geniş ve farklı bir çalışma grubu ile tekrarlanabilir.

Sosyal bilgiler dersi gören diğer sınıf düzeylerindeki öğrenciler ile tekrarlanabilir.

Kadınlarda daha yüksek düzeyde olan bu becerileri erkeklerde de geliştirmek için çalışmalar yapılabilir.

Bu iki beceriyi geliştirmeye yönelik bir program tasarlayıp bunun etkililiğini ölçmek amacıyla deneysel bir çalışma tasarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Adler, R. P. ve Goggin, J. 2005. What Do We Mean By Civic Engagement?, *Journal of Transformative Education*, 3, 236-252.
- Alabaş, Ç. (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında (1968-2018) Sosyal katılım becerisinin yerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Altınok, A. (2012). *Sosyal katılım faaliyetlerinin 12-14 yaş grubu öğrencilerinin sosyal problemlere olan duyarlılıklarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Aslan, H. M. (2019). *Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık becerilerinin incelenmesi*. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kars.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2016). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Chapin, L.W. ve Denhardt, R. B., 1995. Putting "Citizen First" in Orange Country, Florida, National Civic Review, 84, 210-212.
- Collins, H. (1992). Political literacy: Educating for democracy. Parliament of Australia, Papers on Parliament No. 14. (Accessed on 19.05.2018), <https://www.aph.gov.au/~/~/link.aspx?id=1322CB719E034CC0AE685C780E53D7FA&z=z>
- Çınar, M. (2019). *Coğrafya lisans öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Faiz, M. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının siyaset okuryazarlık durumları*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Gunteke, B.N. & Aladag, S. (2023). Politik Okuryazarlık Ölçeği: Ölçek Geliştirme Çalışması . Anadolu Türk Eğitim Dergisi, 5(1), 17-28.
- Karatekin, K., Kuş, Z. ve Merey, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çevre sorunlarının çözümünde sosyal katılımları. İlköğretim Online, 13(2), 345- 361.
- Kara, H. ve Tangülü, Z. (2017). Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Hukuk ve Politik Okuryazarlığı Üzerine Bir Durum İncelemesi. Araştırma ve Deneyim Dergisi.
- Krosnic, J. A. (1990). Expertise and political psychology. Social Cognition, 8(1), 1-8. (Erişim: 19.05.2018), <https://pprg.stanford.edu/wp-content/uploads/1990-Expertise-and-Political-Psychology.pdf>
- Levine, P., 2007. The Future Of Democracy, Developing The Next Generations of American Citizens, University Press Of New England, London.
- Memişoğlu, H. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal katılıma ilişkin görüşleri. Turkish Studies, 11(19), 621-640.
- Scholzman, K. L., Verba, S. ve Brady, H. E., 1999. Civic Participation and the Equality Problem, Skocpol , T. ve Fiorino, M. (Editör), Civic Engagement and American Democracy, Brookings Instutions Press, Washington.
- Selanik Ay, T. ve Yavuz, Ü. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Okuryazarlık Becerilerini Kazandırmaya Yönelik Gerçekleştirdikleri Uygulamalar. Anadolu Journal of Educational Sciences International, July 2016, 6(2).
- Tarhan, Ö. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının politik okuryazarlığa ilişkin görüşleri. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(9), 649-669.
- Tarhan, Ö. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin siyaset okuryazarlık düzeyleri ve temel siyaset bilimine ilişkin görüşleri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Denizli.
- Vogelgesang, L., 2009. What Do We Know? Issues Around Theory And Approach. (Ed. Hollander, Elizabeth ve Burack, Cathy.) How Young People Develop Long- Lasting Habits of Civic Engagement: A Conversation on Building a Research Agenda. Bildiri Kitabı.
- Yavaş, M. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin politik okuryazarlık kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığıyla incelenmesi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Ekler

Etik kurulu raporu ve kullanılan ölçeklere aşağıda yer verilmiştir.

A.

ADÜ Evrak Tarih ve Sayısı: 22.06.2022-187303

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-84982664-050.01.04-187303
Konu : 2022/11-VI nolu karar (Büşra Nur
GÜNTEKE)

Sayın Doç. Dr. Soner ALADAĞ
Öğretim Üyesi

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırma için 22.06.2022 tarih ve 2022/11 sayılı Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu Toplantımızda alınan VI nolu karar ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Şerife AK
Kurul Başkanı

Ek: Karar Sureti

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSM6C2FJFL

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?ek=5740&eD=BSM6C2FJFL&eS=187303>

Adres: Eğitim Fakültesi Merkez Kampüsü Aytepe Mevkii 09010 Efeler/Aydın

Bilgi için: Yeliz BABACAN YAĞCI

Telefon: 0256 214 20 23 Faks: 0256 214 10 61

Unvanı: Şef

e-Posta: egitimetik@adu.edu.tr Web site: adu.edu.tr/etikkurulu/eack/

Tel No: 3111

Keşif Adresi: adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI	KARAR NUMARASI
22.06.2022	11	VI

KARAR VI

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırmanın etik açıdan uygunluğu konusu görüşüldü.

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırma ve raportör raporu incelenmiş olup, aşağıdaki önerilerin dikkate alınması söz konusu araştırmanın niteliğini arttıracakı düşünölmekle beraber adı geçen araştırmanın bilimsel etik, yöntem ve genel ilkeler bakımından etik kurallara uygun olduğuna, oy birliğı ile karar verildi.

- Yöntem kısmında ilişkisel taramanın yapılacakı değışkenlerin ve bunların potansiyel ilişkilerinin belirtilmesi.
- Çalışmada kullanılacak ölçekler ile ilgili olarak biraz daha fazla bilgi verilmesi.
- Çalışmada çalışma dışı kalma koşulunda uygulayıcıya bağı seçim durumu dışında bir koşulun olmadığının belirtilmesi.

B.

BÖLÜM I: KİŞİSEL BİLGİLER

1. Okulunuzun Türü: ()Devlet Okulu ()Özel Okul
2. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
3. Annenizin Eğitim Durumu: () Yok () İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans veya üstü
4. Babanızın Eğitim Durumu: () Yok () İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans veya üstü
5. Annenizin Mesleği: () Ev Hanımı () Memur () İşçi () Emekli () Diğer
6. Babanızın Mesleği: () Memur () İşçi () Esnaf () Emekli () Diğer
7. Okuldaki herhangi bir kulübe üye misiniz?: () Evet () Hayır

BÖLÜM II: POLİTİK OKURYAZARLIK ÖLÇEĞİ

MADDELER	HİÇBİR ZAMAN	BAZEN	HER ZAMAN
1. Ülkemizdeki güncel olayları çeşitli kaynaklardan (gazete, internet, tv vb.) takip ederim.			
2. Diğer ülkelerdeki gelişmeleri çeşitli kaynaklardan (gazete, internet, tv vb.) takip ederim.			
3. Siyasi haberleri merakla okurum.			
4. Siyasi konuları öğrenmeye çalışırım.			
5. Sınıfta yapılan herhangi bir seçimde aday olmaktan çekinmem.			
6. Okulda yapılan herhangi bir seçimde aday olmaktan çekinmem.			
7. Sınıfta herhangi bir konuda karar alınırken fikirlerimi kolaylıkla söylerim.			
8. Söylediğim sözlerin sorumluluğunu alırım.			
9. Okulumuzda yapılan eğitsel ve sosyal etkinliklere katılırım.			
10. Çevremdeki sorunların çözümü için fikir üretirim.			
11. Yerel yönetim birimlerinin neler olduğunu bilirim.			
12. Kamu kurum ve kuruluşlarının (TBMM, MEB vb.) nasıl işlediğini bilirim.			
13. Kurumlardaki kişilerin rollerini bilirim.			
14. Kurumlardaki kişilerin nasıl seçildiklerini bilirim.			
15. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde belirtilen haklarımı bilirim.			

C.

BÖLÜM III: SOSYAL KATILIM ÖLÇEĞİ

MADDELER	HİÇBİR ZAMAN	BAZEN	HER ZAMAN
1. İnsanlarla iş birliği içinde çalışmanın gerekli olduğunu düşünürüm.			
2. Kaynaklarımızı korumak için üzerime düşen sorumlulukları bilirim.			
3. Toplum içerisinde üzerime düşen sorumlulukları bilirim.			
4. Yerel yönetim birimlerinin vatandaşlara karşı görevlerini bilirim.			
5. Kamu kurum ve kuruluşlarının (TBMM, MEB vb.) nasıl çalıştığını bilirim.			
6. Seçimlerde aday olmanın vatandaşlık hakkı olduğunu bilirim.			
7. Arkadaşlarımla iş birliği içinde çalışabilirim.			
8. Okulumuzda yapılan eğitsel ve sosyal etkinliklerde yer alırım.			
9. Okulumuzda yapılan sosyal etkinliklerde yer alırım.			
10. Çevremdeki sivil toplum kuruluşlarının (Kızılay, Lösev, Akut vb.) etkinliklerine katılırım.			
11. Toplumsal konulara karşı ilgiliyimdir.			
12. Toplum yararına çalışan kurum ve kuruluşları bilirim.			
13. Toplumsal ihtiyaçların karşılanması için fikir üretirim.			
14. Toplumsal sorunların çözümü için fikir üretirim.			
15. Toplumsal sorunların çözülmesi için yapılan çalışmalara katılırım.			
16. Toplumsal huzurun sağlanması için sorumluluk almaktan çekinmem.			
17. Yaşadığım çevrenin güzelleştirilmesi için yapılan faaliyetlere katılırım.			
18. Haklarımı korumak için düzenlenen etkinliklere katılırım.			

The Investigation of The Relationship Between Primary School 4th Grade Students' Political Literacy Skills and Social Participation Skills

Büşra Nur GÜNTEKE¹

Soner ALADAĞ²

Cited:

Günteke, N., B., Aladağ, S. (2023). The Investigation of The Relationship Between Primary School 4th Grade Students' Political Literacy Skills and Social Participation Skills. *Journal of Interdisciplinary Educational Research*, 7(15), 303-324, DOI: 10.57135/jier. 1319419

Abstract

As a social being, human beings must keep up with the changes and developments in our world. In order to achieve this, they need to be conscious, literate and active participant individuals. At this point, one of the skills that an active citizen should have is political literacy and the other is social participation skills. It is very important for individuals to acquire these skills from an early age. With this research, the relationship between political literacy skills and social participation skills of 4th grade primary school students was examined. The research was carried out with 1010 students studying in public and private primary schools in Aydın province Efeler district in the 2021-2022 academic year. Relational survey model, one of the quantitative research methods, was used in the research. The Political Literacy Scale and the Social Participation Scale developed by the researchers were used to collect the data. The data collection process of the research was carried out with the permission and assistance of the classroom teachers to the 4th grade students studying in public and private primary schools after the necessary permissions were obtained. Independent sample t-test, one-way analysis of variance and simple linear correlation analysis were used in the analysis of the collected data. As a result of the analysis, it was seen that the students' political literacy and social participation skills were at a high level. The data obtained were also analyzed according to seven variables determined by the researcher. As a result of the research, it was found that there is a positive and significant relationship between the political literacy and social participation levels of primary school 4th grade students. It can be suggested that different studies be conducted using different variables, study group and method related to this research topic.

Keywords: Political literacy skills, social participation skills, social studies lessons

INTRODUCTION

Education is the most important stage in human life. The education that individuals receive is of great importance both in their preparation for social life and in their adaptation to society (Tarhan, 2019). One of the duties of education is to develop the skills and attitudes that individuals need in order to be effective citizens in the society they live in, as well as to provide cognitive skills. Since the developments in our country or in the world affect us, our ability to follow, evaluate and interpret the events occurring in our environment should be developed (Aslan, 2019). While social events affect individuals, they also affect society. Therefore, the individual has to be an active citizen both for himself and for the society. When the courses taken by the students during the education process are examined, it is seen that the social studies course has an important position within the scope of raising active citizens. When the definitions of the social studies course are examined, it is clearly seen that the most basic goal is to raise conscious, responsible and active citizens. It is also seen that all the acquisitions, learning areas, subjects, skills and values in the social studies curriculum are created for raising active citizens. There are some skills that should be acquired by the students within the scope of this course in order to

¹Primary School Teacher, Torbalı Doğa College, Torbalı-Izmir, busranurgunteke@gmail.com, orcid.org/0000-0003-1863-651x

²Doç. Dr. Soner ALADAĞ, Adnan Menderes University, Aydın-Turkey, soneraladag@yahoo.com, orcid.org/0000-0002-8665-785x

achieve the objectives of the course. Two of the most important of these are political literacy and social participation skills.

Political literacy: In order to understand the functioning of social life, it is to have basic knowledge and critical thinking skills about political processes, which are an important part of our daily life (Selanik Ay & Yavuz, 2016). Betty (2006) states that political knowledge offers individuals a way to understand the political environment, participate in discussions, and tolerate different opinions (cited in Tarhan, 2015: 651). Political literacy, which is also expressed as citizenship education, can also be expressed as the effective use of knowledge in politics (Collins, 1992). Political literacy skill, which is defined as being interested in political events, being exposed to political information, and thinking about the meaning and consequences of political knowledge (Krosnic, 1990), provides the individual with the competence to contribute effectively to the decisions taken within the political system. Political literacy should not be perceived as merely having political knowledge, knowing institutions or their functions. In fact, what we define as political literacy is a combination of knowledge, skills and attitudes. Political life requires both understanding and practice. Rennick defines political education as 'acquiring the knowledge, skills and attitudes necessary for working in politics and participating in the political process'. All three elements of political education (knowledge, skills and attitudes) are individually important and need to be developed together. Knowledge alone does not meet the goals of political education. Political education requires active participation based on appropriate skills and attitudes (As cited in Tarhan, 2015, 651). Students' political knowledge and awareness of problems constitute a prerequisite for political participation. Because, in order to develop political participation skills in students, first of all, political interest and awareness should be formed. The formation of interest, awareness and participation in politics in children first starts in the family. The attitudes of family members towards events in and around the home and their attitudes towards their children affect their perspectives. After the family, the most important factor is school. Since it is important to introduce children to the functions of democracy from an early age, political education should be given in primary school. Since political ideas are just beginning to form in primary school children who are in developmental age, the effective political literacy education that will be given in this process will help them to form their forward-looking thoughts (Tarhan, 2019). It is very important for our children, who are the decision makers of the future, to know the management and decision-making processes of the country, and to have political literacy skills in order to be responsible and effective citizens.

An individual is an entity that creates change and is affected by changes in his environment. Therefore, it both affects the society in which it lives and is affected by the society in which it lives. As a social being, human beings should be active and participatory in their relationships (Karatekin, Kuş, & Meray, 2014). Individuals should participate in service activities voluntarily, independently or as a group member, in harmony with others (Adler and Goggin, 2005:238). One of the aims of education is to play a role in participation in democracy. It is accepted by many educators that social participation is important in the realization of this role and that there is a positive relationship between educational skills and social participation (Vogelgesang, 2009:14). According to Chapin and Denhardt (1995), for an effective democratic structure, citizens must participate in social life and dedicate themselves to a better society. This view, developed by Scholzman, Verba and Brady (1999), shows that participation in social life is important in developing the capacities and democratic virtues of individuals, structuring the society and protecting their interests in life equally. Scholzman et al. stated that citizenship participation provides individuals with educational effects, gaining democratic adaptation, cooperation, social responsibility and skills to create a better society (Scholzman et al. 1999, 427-428). From the beginning of the primary school period, students need to have information about the social functioning, to know the environment they live in, to notice the problems and to look for a way to solve them, and to be individuals who work for the well-being of both themselves and those around them (Altınok, 2012). Social participation; It enables students to engage in in-school and out-of-school activities in different fields throughout their education life, and develops students' self-confidence and sense of responsibility. If a student has acquired the skill of social

participation, he or she will exhibit an attitude of citizenship consciousness in the society (Alabaş, 2018). Social participation enables individuals to become aware of injustices and social problems in society. It also prepares young people for a better future as it supports moral development. Social participation skills, which have a critical importance in shaping the future of young people, leave lasting effects on students in politics, social issues and civil society. In other words, social participation guides individuals to develop a useful personality and become active citizens in the future (Levine, 2007:62-76).

The main goal of the social studies course is to raise active citizens. In order to achieve this goal, it is very important that students gain political literacy and social participation skills at primary school age. There are limited resources on the political literacy skill, which was added as a new skill with the updated social studies program, and there are not enough studies in the literature. Therefore, attention should be paid to political literacy education at an early age. In this study, it was also touched upon to determine whether the social participation skill, which is another important skill to be taught to students, is gained, to what extent it is gained, and if it is not, to take measures for it. The study is important in terms of gaining these two skills, which an active citizen of our age should have, from an early age, determining the level of 4th grade students, determining the variables that affect these skills, and drawing attention to their complementary features.

Purpose of the Research

The aim of the research is to determine the political literacy levels and social participation levels of primary school 4th grade students; is to determine the relationship between these two levels. In line with this purpose, the problem sentence is "Is there a significant relationship between the political literacy skill levels of primary school 4th grade students and their social participation skill levels?" determined as. On the results of the students from the political literacy scale and social participation scale; The effect of the variables related to the type of school they attend, gender, education level of the parents, profession of the parents and being a member of any club in the school was also revealed. In addition, the levels of the students according to the sub-dimensions that make up political literacy (political interest, political awareness, political participation) and the sub-dimensions that make up social participation (with social purpose, for gaining active citizenship) were determined, and the effects of the above-mentioned variables on the results obtained from these dimensions were shown.

METHOD

In the research, since an existing situation was described, the determined subject was tried to be defined in its own terms and the results obtained from the study group were tried to be generalized, the screening model was found appropriate. Studies in which the relationship between at least two variables are examined without intervention are called relational research (Büyükoztürk et al., 2016).

Study Group

In the research, the universe was composed of 4th grade primary school students studying in public and private primary schools in the Efeler district of Aydın province in the 2021-2022 academic year; The sample is 4th grade students from 4 public and 3 private primary schools randomly selected from primary schools in Efeler district.

Table 1. Distribution of Students by Gender and School Type

Variables	Girl	Boy	Total
Private primary school	108	110	218
Public primary school	400	392	792
Total	508	502	1010

When Table 1 is examined, it is seen that data were collected from 1010 students. When the distribution of the students participating in the research by gender is examined, it is seen that 50.2% (N=508) of the students are girls and 49.8% (N=502) are boys. Looking at the distribution

of students by school type, it is seen that 78.4% (N=792) went to public primary school and 21.6% went to private primary school.

Data Collection Tools

"Political Literacy Scale" (Appendix B) and "Social Participation Scale" (Appendix C) developed by the researcher to measure the political literacy and social participation skills of 4th grade primary school students were used to collect data in the study.

In the development of the scales to be applied to the students in the research, the item pool for the scales was created by the researcher after scanning the domestic and international literature on the subject. In order to check the suitability of the questions in the prepared item pool for the purpose of the scales, linguists, assessment specialists and field experts were interviewed. After the interviews, necessary arrangements were made and a pre-application form was created. The political literacy scale, which was prepared in line with expert opinions, consists of 38 items and 3 sub-dimensions. The social participation scale consists of 39 items and 3 sub-dimensions.

Table 2. Distribution of Participants by Gender Before EFA

Gender	Frequency	Percentage
Girl	80	51.94
Boy	74	48.06
Total	154	100

Since distance education was carried out due to the pandemic process, "online application" was preferred in the application phase before the exploratory factor analysis. 154 students participated in this application. Among the participants, 80 people are girls and 74 people are boys. The number of female students participating in the study is more than the number of male students.

Table 3. Political Literacy Scale Exploratory Factor Analysis Values

KMO Coefficient		.78
	X ²	987.245
Barlett Test	Sd	105
	p	.000

When Table 3 is examined, it is seen that the KMO coefficient is 0.78 (0.7 and above is good), and the Barlett p value is 0.000 (less than 0.05). Considering these values, it can be said that the scale is suitable for factor analysis.

Table 4. Social Participation Scale Exploratory Factor Analysis Values

KMO Coefficient		.879
	X ²	1424.342
Barlett Test	Sd	153
	p	.000

When Table 4. is examined, the KMO coefficient is 0.87 (0.7 and above is good), and the Barlett p value is 0.000 (less than 0.05). Considering these values, it is seen that the scale is suitable for factor analysis.

Table 5. Distribution of Participants by Gender Before CFA

Gender	Frequency	Percentage
Girl	97	48.5
Boy	103	51.5
Total	200	100

Before the confirmatory factor analysis, "face-to-face application" was made due to the start of face-to-face training. 200 students participated in this application. 97 of the participants are girls and 103 are boys. The number of male students participating in the study is more than the number of female students.

Table 6. Political Literacy Scale CFA Results

X²	165.95
Sd	86
X²/Sd	1.92
RMSEA	0.068
RMR	0.076
GFI	0.90
AGFI	0.86

As a result of confirmatory factor analysis, χ^2/Sd was found to be 1.92. This value tells us that there is an acceptable fit. RMSEA value of 0.068, RMR value of 0.076 and AGFI 0.86 of the model are within acceptable limits. GFI 0.90 is on the border of perfect fit. As a result of Exploratory and Confirmatory Factor Analysis, the political literacy scale consisted of 3 factors and 15 items.

Table 7. Social Participation Scale CFA Results

X²	253.77
Sd	116
X²/Sd	2.18
RMSEA	0.077
RMR	0.066
GFI	0.87

As a result of confirmatory factor analysis, χ^2/df was found to be 2.18. This value indicates the existence of acceptable fit. The RMSEA value of the model is 0.077, the RMR value is 0.066, and the GFI value is 0.87. After Exploratory and Confirmatory Factor Analysis, the social participation scale was composed of 2 factors and 17 items.

Table 8. Political Literacy Scale Reliability Values

	Cronbach's Alpha	Standardized Cronbach's Alpha	Number of items
Political Interest	0.660	0.661	4
Political Participation	0.654	0.645	6
Political Awareness	0.710	0.708	5
Overall Size	0.781	0.778	15

When Table 8 is examined, Cronbach's alpha values for the sub-dimensions and the general dimension of the scale are between 0.60 and 0.90, so it can be interpreted quite reliably.

Table 9. Social Participation Scale Reliability Values

	Cronbach's Alpha	Standardized Cronbach's Alpha	Number of items
Effective citizenship	0.714	0.716	8
Social purpose	0.828	0.829	9
Overall Size	0.866	0.864	17

When Table 9 is examined, Cronbach's alpha values for the sub-dimensions and the general dimension of the scale are between 0.60 and 0.90, so it can be interpreted quite reliably.

The political literacy scale was created as a 3-point Likert type, 15 items and 3 sub-dimensions. The sub-dimensions of the scale are "political interest, political participation and political awareness". The highest score that can be obtained from the scale is 45, and the lowest score is 15. As the score obtained according to the scale increases, the political literacy skill levels of the students increase. (Gunteke and Aladag, 2023). The social participation scale was created as a 3-point Likert type, 17 items and 2 sub-dimensions. The sub-dimensions are "effective citizenship and social purpose". The highest 51 and the lowest 17 points can be obtained from the scale. As the scores increase, the social participation skill levels of the students increase. No reverse items were used in either scale. After the reliability study, Cronbach's alpha values for the sub-dimensions of the political literacy scale and the social participation scale and the general dimension are between 0.60 and 0.90, so it can be interpreted as quite reliable.

The scores obtained from the scales were digitized by dividing them into equal intervals between 0 and the highest score that could be obtained from the scale. Accordingly, skill levels were named as low, medium and high.

Process

The process started after the decision numbered VI (Annex A) dated 22.06.2022 and numbered 2022/11 taken from the Educational Research Ethics Committee of Aydın Adnan Menderes University. The data collection process for the research was applied online due to the pandemic process before the exploratory factor analysis after the permission letter was obtained from the Aydın Provincial Directorate of National Education. Before the confirmatory factor analysis, the scales were applied face to face to a different group during the scale development phase. The main application was made after the permission letter was obtained again in the determined public and private primary schools. The scales prepared by the researcher were administered to the students under the control of their classroom teachers during class hours. Necessary explanations were made before the application and students were given 40 minutes to answer the scales.

Analysis of Data

In the data analysis process of the research, first of all, normality tests were conducted to determine whether the normality assumption was met. According to the data obtained, it was seen that the normality assumption was met. The Kolmogorov-Smirnov test was used because there were more than 30 students in the study group. The test result is summarized in the table below.

Table 10. Kolmogorov-Smirnov Test Results Regarding Total Scores From Scales

	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	Sd	p
Political Literacy Scale	.052	1010	0.171
Social Participation Scale	.048	1010	0.106

When Table 10. is examined, it is seen that the series of total scores obtained from the political literacy scale and social participation scale of the primary school 4th grade students in the study group met the assumption of normality ($p > 0.05$). SPSS package program was used during the statistical analysis of the data. Descriptive statistical analysis was used to determine the political literacy and social participation skill levels of the students. The highest score that can be obtained from the political literacy scale is 45. Accordingly, the ranges were determined as 0-15 = low, 16-30 = medium and 31-45 = high. The highest score that can be obtained from the social participation scale is 51. Accordingly, the ranges are: 0-17 = low, 18-34 = medium, and 35-51 = high. Independent sample t-test and one-way analysis of variance were used to determine whether students' political literacy and social participation skill levels differ significantly according to the variables of school type, gender, parental education level, parental professions

and membership of any club at school. Simple linear correlation analysis was used to determine the relationship between these two skill levels of students.

RESULTS

The findings determined by the analysis of the data obtained in the research were arranged and interpreted according to the sub-problems of the research.

Findings Related to the First Sub-Problem

The first sub-problem of the research is "What are the political literacy skill levels of the students?" is in the form. According to the developed scale, the ranges were determined as: 0-15 = low, 16-30 = medium, and 31-45 = high. The results for this sub-problem are presented in Table 11.

Table 11. Political Literacy Skill Levels of Students

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss	Highest Possible Score
Political Interest	1010	4	12	7.34	1.87	12
Political Participation	1010	7	18	14.91	2.24	18
Political Awareness	1010	5	15	10.62	2.54	15
Total	1010	17	45	32.88	5.03	45

When Table 11 is examined, it can be said that the students' political literacy skills are at a high level.

Findings Related to the Second Sub-Problem

In the second sub-problem of the research, students' political literacy scores were examined according to various variables. The results obtained for each variable are presented in tables.

Table 12. T-test Results for the Political Literacy Scale School Type Variable

Groups	Değişken	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Political Interest	Public School	792	7.26	1.84	1008	-2.842	0.005
	Private School	218	7.66	1.94			
Political Participation	Public School	792	14.80	2.25	1008	-2.781	0.006
	Private School	218	15.28	2.14			
Political Awareness	Public School	792	10.43	2.57	1008	-4.507	0.000
	Private School	218	11.30	2.33			
Total	Public School	792	32.50	5.04	1008	-4.594	0.000
	Private School	218	34.25	4.76			

When Table 12 is examined, it is seen that there is a significant difference between the test score averages of those who go to public school (32.50) and those who go to private school (34.25) ($p=0.000$, $p<0.05$). In this case, it can be said that the political literacy skill levels of the students who go to private school are significantly higher than those who go to public school.

Table 13. Political Literacy Scale t-test Results for Gender Variable

Groups	Variables	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Political Interest	Girl	508	7.26	1.80	1008	-1.432	0.152
	Boy	502	7.43	1.93			
Political Participation	Girl	508	15.16	2.12	1008	3.667	0.000
	Boy	502	14.65	2.32			
Political Awareness	Girl	508	10.80	2.48	1008	2.292	0.022
	Boy	502	10.44	2.60			
Total	Girl	508	33.23	4.88	1008	2.254	0.024
	Boy	502	32.52	5.15			

When Table 13 is examined, it was seen that there was a significant difference between the mean test scores of girls (33.23) and the mean test scores of boys (32.52) ($p=0.024$, $p<0.05$). In this case, it can be said that the political literacy skill levels of female students are significantly higher than male students.

Table 14. ANOVA Results of the Scores Received from the Political Literacy Scale According to the Variable of Mother's Educational Status

Groups		Sum of Squares	Sd	Mean Squares	of F	p	Significant Difference
Political Interest	Between Groups	32.594	3	8.149	2.342	0.053	High school-Illiterate
	Within Groups	3496.425	1005	3.479			
	Total	3529.019	1009				
Political Participation	Between Groups	135.067	4	33.767	6.883	0.000	Undergraduate or higher-Illiterate
	Within Groups	4930.091	1005	4.906			
	Total	5065.157	1009				
Political Awareness	Between Groups	204.031	4	51.008	8.069	0.000	Undergraduate or higher-Secundary school
	Within Groups	6352.750	1005	6.321			
	Total	6556.781	1009				
Total	Between Groups	892.051	4	223.013	9.093	0.000	Undergraduate or higher-high school
	Within Groups	24649.396	1005	24.527			
	Total	25541.447	1009				

When Table 14 is examined, since the p value (0.000) is less than 0.05 according to the significance test result of the F value, the null hypothesis is rejected. That is, there is a significant difference between the means of at least two of the 5 groups whose averages were compared ($F=9.093$, $p=0.000$, $p<0.05$). As a result of the Tukey multiple comparison test, it was seen that the significant difference was between the scores of illiterate-high school, illiterate-undergraduate or higher, secondary school or higher, and high school or higher. The effect size calculated as a result of the test ($\eta^2=0.03$) shows that this difference is moderate.

Table 15. ANOVA Results of the Scores Received from the Political Literacy Scale According to the Variable of Father's Educational Status

Groups		Sum of Squares	sd	Mean of Squares	F	p	Significant Difference
Political Interest	Between Groups	9.877	4	2.469	0.705	0.588	Undergraduate or higher-Illiterate
	Within Groups	3519.141	1005	3.502			
	Total	3529.019	1009				
Political Participation	Between Groups	145.489	4	36.372	7.430	0.000	Undergraduate or higher - Secondary school
	Within Groups	4919.669	1005	4.895			
	Total	6065.157	1009				
Political Awareness	Between Groups	215.015	4	53.754	8.519	0.000	Undergraduate or higher -high school
	Within Groups	6341.766	1005	6.310			
	Total	6556.781	1009				
Total	Between Groups	797.069	4	199.267	8.093	0.000	
	Within Groups	24744.378	1005	24.621			
	Total	25541.447	1009				

When Table 15 is examined, since the p value (0.000) is less than 0.05 according to the significance test result of the F value, the null hypothesis is rejected. There was a significant difference between the means of at least two of the 5 groups whose averages were compared (F=8.093, p=0.000, p<0.05). As a result of the Tukey multiple comparison test, it was seen that the significant difference was between the scores of undergraduate or higher - illiterate, undergraduate or higher - secondary school and undergraduate or higher - high school. The effect size calculated as a result of the test (n2 = 0.03) shows that this difference is at a medium level.

Table 16. ANOVA Results of the Scores Received from the Political Literacy Scale by Mother Occupation Variable

Groups		Sum of Squares	sd	Mean of Squares	F	p	Significant Difference
Political Interest	Between Groups	7.935	4	1.984	0.566	0.687	
	Within Groups	3521.084	1005	3.504			
	Total	3529.019	1009				
Political participation	Between Groups	34.081	4	8.520	1.702	0.147	Officer-other
	Within Groups	5031.077	1005	5.006			
	Total	5065.157	1009				
Political Awareness	Between Groups	75.889	4	18.972	2.942	0.020	
	Within Groups	6480.892	1005	6.449			
	Total	6556.781	1009				
Total	Between Groups	255.551	4	63.888	2.539	0.039	
	Within Groups	25285.895	1005	25.160			
	Total	25541.447	1009				

When Table 16 is examined, since the p value (0.039) is less than 0.05 according to the significance test results of the F value, the null hypothesis is rejected. There was a significant difference between the means of at least two of the 5 groups whose averages were compared (F=2.539, p=0.039, p<0.05). As a result of the Tukey multiple comparison test, it was seen that there was a significant difference between the officer and other scores. The effect size calculated as a result of the test (n2=0.01) shows that this difference is small.

Table 17. ANOVA Results of the Scores Received from the Political Literacy Scale by Father Occupation Variable

Groups		Sum of Squares	Sd	Mean Squares	F	p	Significant Difference
Political Interest	Between Groups	20.107	4	5.027	1.440	0.219	Officer-worker
	Within Groups	3508.912	1005	3.491			
	Total	3529.019	1009				
Political participation	Between Groups	64.069	4	16.017	3.219	0.012	Officer-other
	Within Groups	5001.089	1005	4.976			
	Total	5065.157	1009				
Political Awareness	Between Groups	65.078	4	16.270	2.519	0.040	
	Within Groups	6491.703	1005	6.459			
	Total	6556.781	1009				
Total	Between Groups	175.508	4	43.877	1.738	0.139	
	Within Groups	25365.939	1005	25.240			
	Total	25541.447	1009				

When Table 17 is examined, no significant difference was found between the total score obtained from the political literacy scale ($F=1.738, p=0.139, p>0.05$). In this case, it can be said that father's profession does not have a significant effect on political literacy skills. There was a significant difference only in the sub-dimensions of political participation and political awareness ($F=3.219, p=0.012, p<0.05$). As a result of the Tukey multiple comparison test, it was seen that there was a significant difference between officer-worker and officer-other.

Table 18. T-test Results for the Political Literacy Scale Club Membership Variable

Groups	Variable	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Political Interest	Yes	552	7.37	1.93	1008	0.546	0.585
	No	458	7.31	1.79			
Political participation	Yes	552	15.20	2.18	1008	4.605	0.000
	No	458	14.55	2.25			
Political Awareness	Yes	552	10.85	2.53	1008	3.141	0.002
	No	458	10.34	2.54			
Total	Yes	552	33.43	5.06	1008	3.844	0.000
	No	458	32.22	4.91			

When Table 18 is examined, it is seen that there is a significant difference between the test score averages of the members (33.43) and the test scores of the non-members (32.22) ($p=0.000, p<0.05$). In this case, it can be said that the political literacy skill levels of the students who are members of the club are significantly higher than the students who are not members of the club.

Findings Related to the Third Sub-Problem

The third sub-problem of the research is "What are the social participation skill levels of the students?" is in the form. According to the developed scale, the ranges were determined as: 0-17 = low, 18-34 = medium, and 35-51 = high. The results for this sub-problem are presented in Table 19.

Table 19. Students' Social Participation Skill Levels

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss	Highest Possible Score
Effective citizenship	1010	11	24	19.77	2.83	24
Social purpose	1010	9	27	20.15	4.07	27
Total	1010	22	51	39.93	6.33	51

When Table 19 is examined, it can be said that the social participation skills of the students are at a high level.

Findings Related to the Fourth Sub-Problem

In the fourth sub-problem of the research, students' political literacy scores were examined according to various variables. The results obtained for each variable are presented in tables.

Table 20. T-test Results for Social Participation Scale School Type Variable

Groups	Variables	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Effective citizenship	Public School	792	19.60	2.90	1008	-3.812	0.000
	Private School	218	20.42	2.47			
Social purpose	Public School	792	20.20	4.16	1008	0.666	0.506
	Private School	218	19.99	3.76			
Total	Public School	792	39.80	6.51	1008	-1.266	0.206
	Private School	218	40.41	5.59			

When Table 20 is examined, it is seen that there is a significant difference between the test score averages of those who go to public school (19.60) and those who go to private school (20.42), only in the sub-dimension for the purpose of gaining active citizenship ($p=0.000$, $p<0.05$). In this case, it can be said that the political literacy skill levels of the students who go to private school are significantly higher than those who go to public school in the sub-dimension aimed at gaining active citizenship.

Table 21. Social Participation Scale t-test Results for Gender Variable

Groups	Variable	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	p
Effective citizenship	Girl	508	20.01	2.73	1008	2.709	0.007
	Boy	502	19.53	2.91			
Social purpose	Girl	508	20.56	3.95	1008	3.169	0.002
	Boy	502	19.75	4.16			
Total	Girl	508	40.57	6.19	1008	3.257	0.001
	Boy	502	39.28	6.41			

When Table 21 is examined, it was seen that there was a significant difference between the test score averages of girls (40.57) and the test scores of boys (39.28) ($p=0.001$, $p<0.05$). In this case, it can be said that the social participation skill levels of female students are significantly higher than male students.

Table 22. ANOVA Results of Scores Received from the Social Participation Scale According to the Variable of Mother's Educational Status

Groups		Sum of Squares	sd	Mean Squares	F	p	Significant Difference
Effective citizenship	Between Groups	301.562	4	75.391	9.703	0.000	Undergraduate or higher-illiterate
	Within Groups	7808.759	1005	7.770			
	Total	8110.321	1009				
Social purpose	Between Groups	127.282	4	31.821	1.919	0.105	Undergraduate or higher-secondary school
	Within Groups	16663.371	1005	16.580			
	Total	16790.653	1009				
Total	Between Groups	743.754	4	185.939	4.704	0.001	
	Within Groups	39728.191	1005	39.531			
	Total	40471.945	1009				

When Table 22 is examined, a significant difference was observed between the averages of at least two of the 5 groups whose averages were compared ($F=4.704$, $p=0.001$, $p<0.05$). As a result of the Tukey multiple comparison test, it was seen that the significant difference was between the scores of undergraduate or higher-illiterate and undergraduate or higher-secondary school. The effect size calculated as a result of the test ($\eta^2=0.01$) shows that this difference is small.

Table 23. ANOVA Results of Scores Received from the Social Participation Scale According to the Variable of Father's Educational Status

Groups		Sum of Squares	Sd	Mean Squares	F	p	Significant Difference
Effective citizenship	Between Groups	330.954	4	82.739	10.689	0.000	Undergraduate or higher-illiterate
	Within Groups	7779.366	1005	7.741			
	Total	8110.321	1009				
Social purpose	Between Groups	122.032	4	30.508	1.839	0.119	Undergraduate or higher-high school
	Within Groups	16668.621	1005	16.586			
	Total	16790.653	1009				
Total	Between Groups	822.657	4	205.664	5.213	0.000	
	Within Groups	39649.288	1005	39.452			
	Total	40471.945	1009				

When Table 23 is examined, a significant difference was observed between the averages of at least two of the 5 groups whose averages were compared ($F=5.213$, $p=0.000$, $p<0.05$). As a result of the Tukey multiple comparison test performed as a result of the test, it was seen that the significant difference was between the undergraduate or higher-illiterate and undergraduate or higher-high school scores. The effect size calculated as a result of the test ($\eta^2=0.02$) shows that this difference is small.

Table 24. ANOVA Results of Scores Received from the Social Participation Scale by Mother Occupation Variable

Groups		Sum of Squares	Sd	Mean Squares	F	p	Significant Difference
Effective citizenship	Between Groups	84.024	4	21.006	2.630	0.033	Officer-housewife
	Within Groups	8026.296	1005	7.986			
	Total	8110.321	1009				
Social purpose	Between Groups	180.056	4	45.014	2.724	0.028	Officer-housewife
	Within Groups	16610.597	1005	16.528			
	Total	16790.653	1009				
Total	Between Groups	430.782	4	107.695	2.703	0.029	Officer-housewife
	Within Groups	40041.163	1005	39.842			
	Total	40471.945	1009				

When Table 24 is examined, a significant difference was observed between the averages of at least two of the 5 groups whose averages were compared ($F=2.703$, $p=0.029$, $p<0.05$). As a result of the Tukey multiple comparison test performed as a result of the test, it was seen that there was a significant difference between the officer and housewife scores. The effect size calculated as a result of the test ($\eta^2=0.01$) shows that this difference is small.

Table 25. ANOVA Results of Scores Received from the Social Participation Scale by Father Occupation Variable

Groups		Sum of Squares	Sd	Mean Squares	F	p	Significant Difference
Effective citizenship	Between Groups	92.456	4	23.114	2.897	0.021	Officer-other
	Within Groups	8017.864	1005	7.978			
	Total	8110.321	1009				
Social purpose	Between Groups	168.288	4	42.072	2.544	0.038	Officer-other
	Within Groups	16622.366	1005	16.540			
	Total	16790.653	1009				
Total	Between Groups	461.706	4	115.426	2.899	0.021	Officer-other
	Within Groups	40010.239	1005	39.811			
	Total	40471.945	1009				

When Table 25 is examined, a significant difference was observed between the averages of at least two of the 5 groups whose averages were compared ($F=2.899$, $p=0.021$, $p<0.05$). After the Tukey multiple comparison test, which was performed as a result of the test, it was seen that there was a significant difference between the scores of officer and others. The effect size calculated as a result of the test ($\eta^2=0.01$) shows that this difference is small.

Table 26. T-test Results for the Social Participation Scale Club Membership Variable

Groups	Variable	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	P
Effective citizenship	Yes	552	20.11	2.80	1008	4.213	0.000
	No	458	19.36	2.82			
Social purpose	Yes	552	20.33	4.02	1008	1.481	0.139
	No	458	19.94	4.13			
Total	Yes	552	40.44	6.26	1008	2.834	0.005
	No	458	39.31	6.37			

When Table 26 is examined, a significant difference was observed between the mean test scores of the members (40.44) and the mean scores of the non-members (39.31) ($p=0.005$, $p<0.05$). In this case, it can be said that the social participation skill levels of the students who are members of the club are significantly higher than the students who are not members of the club.

Findings Related to the Fifth Sub-Problem

The fifth sub-problem of the study was "What is the relationship between students' political literacy scores and their social participation scores?" is in the form. The results for this sub-problem are presented in Table 18.

Table 27. The Relationship Between Students' Political Literacy Levels and Social Participation Levels

	N	\bar{X}	Ss	r	p
Political Literacy	1010	32.88	5.03	0.722	0.000
Social Participation	1010	39.93	6.03		

When Table 27 is examined, the simple linear correlation made to determine the existence of a significant relationship between students' political literacy levels and social participation levels shows us that there is a positive and significant relationship between political literacy level and social participation level ($r=0.722$, $p= 0.00$, $p<0.01$). According to the coefficient of determination ($0.722*0.722=0.52$), the change in political literacy scores can explain 52% of the change in social participation scores.

CONCLUSION and DISCUSSION

In the study examining the relationship between the political literacy and social participation skill levels of 4th grade primary school students, according to the data obtained from 1010 participants consisting of 508 female and 502 male students studying in public and private schools in Aydın province Efeler district, students' political literacy and social participation skill levels are school type. were examined in terms of gender, mother's education level, father's education level, mother's occupation, father's occupation and school club membership variables and the relationship between them was examined.

As a result of the research, it was seen that the political literacy skill levels and social participation skill levels of the 4th grade primary school students were at a high level. No similar study has been found to measure the political literacy and social participation skill levels of primary school 4th grade students. According to the findings, it can be said that students have positive results in terms of acquiring political literacy and social participation skills.

According to the results obtained from the research, it was seen that there was a significant difference between the type of school the students attended and their political literacy skills, in favor of those studying in private schools according to all sub-dimensions and total scores. According to the results obtained from the research, it was seen that there was a significant difference between the type of school the students attended and their social participation skills in favor of those studying at private schools in the sub-dimension of gaining active citizenship. No similar study has been found that examines the political literacy and social participation skill levels of primary school 4th grade students according to the school type variable. According to the findings, it is possible to state that the socioeconomic status of the students makes a difference in terms of the development of political literacy and social participation skills.

According to the results of the study, it was seen that there was a significant difference in favor of the girls according to the political participation, political awareness sub-dimensions and the total score between the gender of the students and their political literacy skills. According to the results of the research, it was seen that there was a significant difference in favor of the girls according to the sub-dimensions and the total score between the gender of the students and their social participation skills. Faiz (2016), Tarhan (2019) and Kaya (2013) did not find a significant difference when they examined the participants according to the gender variable in their studies. Similar to the study, Aslan (2019) found a significant difference in favor of women according to

the gender variable in his study with secondary school 7th grade students and Çınar (2019) in his study with undergraduate geography students.

As a result of the research, it was seen that there was a significant difference between the mother's educational status of the students, their political literacy skills and social participation skills in favor of those with higher education levels. Similarly, Tarhan (2019) and Aslan (2019) found a significant difference in favor of those with higher education levels compared to the mother's educational status in their studies with secondary school students. Çınar (2019), on the other hand, could not find a significant difference according to the mother's education level variable in her study. According to the findings, it can be said that the education level of mothers has an effect on the development of political literacy and social participation skills.

According to the results obtained from the research, it was seen that there was a significant difference between the students' father's education status, political literacy skills and social participation skills in favor of those with higher education levels. Tarhan (2019) and Aslan (2019) found a significant difference in favor of those with a higher education level compared to the father's educational status variable in their studies with secondary school students. Çınar (2019), on the other hand, could not find a significant difference according to the father's educational status variable in his study. According to the findings, it can be said that the education level of the fathers has an effect on the development of political literacy and social participation skills.

According to the results of the study, it was seen that there was a significant difference between the mother's profession, political literacy skills and social participation skills of the students in favor of those who were civil servants. In his study, Tarhan (2019) found a significant difference in favor of white-collar workers such as dr., lawyer, architect, according to the mother profession variable, similar to our study. According to the findings obtained, it can be said that the fact that mothers have a profession has an effect on the development of political literacy and social participation skills.

As a result of the research, it was seen that there was a significant difference between the father's profession, political literacy skills and social participation skills of the students in favor of those who were civil servants. In his study, Tarhan (2019) found a significant difference in favor of white-collar workers such as dr., lawyer, architect, according to the father profession variable, similar to our study. According to the findings, it can be said that fathers' having a profession has an effect on the development of political literacy and social participation skills.

According to the results obtained from the research, it was seen that there was a significant difference between the students' membership of the club and their political literacy skills in favor of those who were members according to political participation, political awareness and total score. According to the results obtained from the research, it was observed that there was a significant difference between the students' membership of the club and their social participation skills in favor of the members according to the active citizenship sub-dimension and the total score. Faiz (2016) and Çınar (2019) did not find a significant difference according to the social organization membership variable in their studies with prospective teachers and university students. According to the findings, it is seen that social club membership positively affects political literacy and social participation skills.

As a result, it has been determined that there is a positive and significant relationship between the political literacy and social participation levels of primary school 4th grade students. This result explains about 52% of the total variance.

As a result of his study, which aimed to determine the cognitive structures and existing misconceptions of secondary school students regarding the concepts of political literacy, Yavaş (2021) determined that their non-scientific or superficial knowledge is in the majority and that there are misconceptions about the concepts of the Republic and public opinion. Memişoğlu (2016) collected data through semi-structured interviews in his study in which he examined the views of social studies teachers on social participation. In the study, the teachers stated that the social studies program was sufficient at the level of knowledge but insufficient at the level of

effectiveness. They stated that they encountered problems such as subject density, lack of time, economic reasons, official procedures, family, age and gender at the point of realizing social participation.

Kara and Tangülü (2017) conducted a case study on legal literacy and political literacy in the social studies program. He created tables regarding the data he collected through document analysis. Alabaş (2018) conducted a document review in which he examined the place of social participation in social studies programs. As a result of the research, it was determined that the social participation skill was included in the 2005 program for the first time, and in the previous programs, expressions that could be described as social participation skills were included.

Based on the results of the research:

Apart from the variables selected in the research, different screening studies can be conducted to determine whether there are other variables that affect political literacy and social participation skills.

The study group in the research consists of Aydın province. It can be repeated with a larger and different study group.

It can be repeated with students at other grade levels who take social studies lessons.

Studies can be conducted to develop these skills, which are at a higher level in women, in men as well.

An experimental study can be designed to design a program to develop these two skills and measure its effectiveness.

REFERENCES

- Adler, R. P. ve Goggin, J. 2005. What Do We Mean By Civic Engagement?, *Journal of Transformative Education*, 3, 236-252.
- Alabaş, Ç. (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında (1968-2018) Sosyal katılım becerisinin yerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Altınok, A. (2012). *Sosyal katılım faaliyetlerinin 12-14 yaş grubu öğrencilerinin sosyal problemlere olan duyarlılıklarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Aslan, H. M. (2019). *Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık becerilerinin incelenmesi*. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kars.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2016). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chapin, L.W. ve Denhardt, R. B., 1995. Putting "Citizen First" in Orange Country, Florida, *National Civic Review*, 84, 210-212.
- Collins, H. (1992). Political literacy: Educating for democracy. Parliament of Australia, Papers on Parliament No. 14. (Accessed on 19.05.2018), <https://www.aph.gov.au/~/~/~link.aspx?id=1322CB719E034CC0AE685C780E53D7FA&z=z>
- Çınar, M. (2019). *Coğrafya lisans öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Faiz, M. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının siyaset okuryazarlık durumları*. Gazi Üniversitesi eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Gunteke, B.N. & Aladag, S. (2023). Politik Okuryazarlık Ölçeği: Ölçek Geliştirme Çalışması . *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 5(1), 17-28.
- Karatekin, K., Kuş, Z. ve Merey, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çevre sorunlarının çözümünde sosyal katılımları. *İlköğretim Online*, 13(2), 345- 361.
- Kara, H. ve Tangülü, Z. (2017). Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Hukuk ve Politik Okuryazarlığı Üzerine Bir Durum İncelemesi. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*.
- Krosnic, J. A. (1990). Expertise and political psychology. *Social Cognition*, 8(1), 1-8. (Erişim: 19.05.2018), <https://pprg.stanford.edu/wp-content/uploads/1990-Expertise-and-Political-Psychology.pdf>
- Levine, P., 2007. *The Future Of Democracy, Developing The Next Generations of American Citizens*, University Press Of New England, London.

- Memişoğlu, H. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal katılıma ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 11(19), 621-640.
- Scholzman, K. L., Verba, S. ve Brady, H. E., 1999. Civic Participation and the Equality Problem, Skocpol, T. ve Fiorino, M. (Editör), *Civic Engagement and American Democracy*, Brookings Institutions Press, Washington.
- Selanik Ay, T. ve Yavuz, Ü. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Okuryazarlık Becerilerini Kazandırmaya Yönelik Gerçekleştirdikleri Uygulamalar. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, July 2016, 6(2).
- Tarhan, Ö. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının politik okuryazarlığa ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 649-669.
- Tarhan, Ö. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin siyaset okuryazarlık düzeyleri ve temel siyaset bilimine ilişkin görüşleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Denizli.*
- Vogelgesang, L., 2009. What Do We Know? Issues Around Theory And Approach. (Ed. Hollander, Elizabeth ve Burack, Cathy.) *How Young People Develop Long- Lasting Habits of Civic Engagement: A Conversation on Building a Research Agenda. Bildiri Kitabı.*
- Yavaş, M. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin politik okuryazarlık kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığıyla incelenmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.*

Appendices

The ethics committee report and the scales used are given below.

A.

ADÜ Evrak Tarih ve Sayısı: 22.06.2022-187303

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı :E-84982664-050.01.04-187303
Konu :2022/11-VI nolu karar (Büşra Nur
GÜNTEKE)

Sayın Doç. Dr. Soner ALADAĞ
Öğretim Üyesi

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırma için 22.06.2022 tarih ve 2022/11 sayılı Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu Toplantımızda alınan VI nolu karar ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Şerife AK
Kurul Başkanı

Ek:Karar Sureti

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSM6C2FJFL

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BSM6C2FJFL&eS=187303>

Adres:Eğitim Fakültesi Merkez Kampüs Aytepe Mevkii 09010 Efeler/Aydın

Bilgi için: Yeliz BABACAN YAĞCI

Telefon:0256 214 20 23 Faks:0256 214 10 61

Unvanı: Şef

e-Posta:egitimetik@adu.edu.tr Web:site.adu.edu.tr/etikkurulu/enek/

Tel No: 3111

Keş Adresi:adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI	KARAR NUMARASI
22.06.2022	11	VI

KARAR VI

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırmanın etik açıdan uygunluğu konusu görüşüldü.

Büşra Nur GÜNTEKE'ye ait "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerin Politik Okuryazarlık ve Sosyal Katılım Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırma ve raportör raporu incelenmiş olup, aşağıdaki önerilerin dikkate alınması söz konusu araştırmanın niteliğini artıracacağı düşünülmekle beraber adı geçen araştırmanın bilimsel etik, yöntem ve genel ilkeler bakımından etik kurallara uygun olduğuna, oy birliği ile karar verildi.

- Yöntem kısmında ilişkisel taramanın yapılacağı değişkenlerin ve bunların potansiyel ilişkilerinin belirtilmesi.
- Çalışmada kullanılacak ölçekler ile ilgili olarak biraz daha fazla bilgi verilmesi.
- Çalışmada çalışma dışı kalma koşulunda uygulayıcıya bağlı seçim durumu dışında bir koşulun olmadığını belirtilmesi.

B.

SECTION I: PERSONAL INFORMATION

1. **Your School Type:** Public School Private School

2. **Your gender:** Female Male

3. **Your Mother's Education:** None Primary School Secondary School High School Undergraduate or higher

4. **Father's Education:** None Primary School Secondary School High School Undergraduate or higher

5. **Your Mother's Occupation:** Housewife Officer Worker Retired Other

6. **Your Father's Occupation:** Officer Worker Tradesman Retired Other

7. **Are you a member of any club at the school?:** Yes No

SECTION II: POLITICAL LITERACY SCALE

ITEMS	NEVER	SOMETIMES	ALWAYS
1. I follow current events in our country from various sources (newspaper, internet, TV, etc.).			
2. I follow the developments in other countries from various sources (newspaper, internet, TV, etc.).			
3. I read political news with interest.			
4. I try to learn about political issues.			
5. I do not hesitate to be a candidate in any election held in the classroom.			
6. I do not hesitate to be a candidate in any election held at the school.			
7. I easily speak my mind when making decisions on any subject in the classroom.			
8. I take responsibility for the words I say.			
9. I participate in educational and social activities held in our school.			
10. I generate ideas for solving the problems around me.			
11. I know what local government units are.			
12. I know how public institutions and organizations work.			
13. I know the roles of people in institutions.			
14. I know how people in institutions are selected.			
15. I know my rights stated in the United Nations Convention on the Rights of the Child.			

C.

SECTION III: SOCIAL PARTICIPATION SCALE

ITEMS	NEVER	SOMETIMES	ALWAYS
1. I think it is necessary to work collaboratively with people.			
2. I know my responsibilities to protect our resources.			
3. I know my responsibilities in society.			
4. I know the duties of local government units towards citizens.			
5. I know how public institutions and organizations work.			
6. I know that being a candidate in the elections is the right of citizenship.			
7. I can work collaboratively with my friends.			
8. I take part in educational and social activities held in our school.			
9. I take part in social activities held in our school.			
10. I participate in the activities of civil society organizations around me.			
11. I am interested in social issues.			
12. I know institutions and organizations that work for the benefit of society.			
13. I generate ideas to meet social needs.			
14. I generate ideas for the solution of social problems.			
15. I participate in the work done to solve social problems.			
16. I do not hesitate to take responsibility for ensuring social peace.			
17. I participate in activities for the beautification of the environment I live in.			
18. I participate in activities organized to protect my rights.			